

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 116/13

Luksemburg, 26 września 2013 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-363/12
Z / A Government Department i the Board of Management of a Community
School

**Zdaniem rzecznika generalnego Nilsa Wahla, z prawa Unii Europejskiej nie można
wywodzić uprawnień rodziców dziecka urodzonego w drodze umowy
o macierzyństwo zastępcze do płatnego urlopu**

W obecnym stanie prawa Unii ich sytuacja nie jest objęta jego zakresem

Sprawa rozpatrywana przez sąd krajowy dotyczy Z, która jest nauczycielką w Irlandii. Cierpi ona na rzadkie schorzenie, w wyniku którego – pomimo, że ma zdrowe jajniki i jest zasadniczo płodna – nie posiada macicy, w związku z czym nie może utrzymać ciąży. Aby mieć dziecko, Z wraz z mężem porozumiała się z matką zastępczą, która miała urodzić dziecko w Kalifornii. Dziecko urodzone w drodze macierzyństwa zastępczego jest genetycznym dzieckiem pary, a tożsamość matki zastępczej nie została ujawniona w amerykańskim akcie urodzenia dziecka.

Podczas gdy prawo irlandzkie reguluje płatny urlop macierzyński i urlop adopcyjny, ustawodawstwo irlandzkie (ani umowa o pracę Z.) nie przewiduje wyraźnie urlopu z tytułu urodzenia się dziecka w drodze macierzyństwa zastępczego. Po odmownym rozpatrzeniu jej wniosku o płatny urlop, Z. wniosła skargę do Equality Tribunal. Twierdziła, że była dyskryminowana ze względu na płeć, status rodzinny i niepełnosprawność.

W tych okolicznościach Equality Tribunal zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy odmowa udzielenia płatnego urlopu kobiecie, której dziecko genetyczne urodziło się w drodze umowy o macierzyństwo zastępcze, stanowi naruszenie prawa Unii.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Nils Wahl stwierdził, że rozpatrywana sprawa różni się od sytuacji pracownicy w ciąży objętej zakresem dyrektywy w sprawie pracownic w ciąży¹, która przewiduje urlop macierzyński trwający co najmniej 14 tygodni. W tym względzie podkreślił, że ochrona przyznana dyrektywą ma zastosowanie do kobiet, które urodziły dziecko, i że ma ona na celu ochronę tych pracownic znajdujących się w wrażliwym stanie fizycznym.

W odniesieniu do rozpatrywanej kwestii, rzecznik generalny zauważył przede wszystkim, że **Z. nie była ofiarą zakazanej dyskryminacji ze względu na płeć**². Zdaniem rzecznika generalnego odmienne traktowanie, na które skarży się Z., nie zasadza się na płci, ale na odmowie ze strony organów krajowych zrównania jej sytuacji z sytuacją bądź to kobiety, która urodziła dziecko, bądź matki adopcyjnej. Jednakże przyznana kobietom w ciąży szczególna ochrona przed dyskryminacją ze względu na płeć nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie i z uwagi na to wymagane jest wprowadzenie porównania z płcią przeciwną. Stwierdziwszy, że rodzic płci męskiej dziecka urodzonego w drodze macierzyństwa zastępczego traktowany byłby dokładnie w ten sam sposób, rzecznik generalny odrzucił argument oparty na dyskryminacji ze względu na płeć.

¹ Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (Dz.U. L 348, s. 1).

² Zakazana dyskryminacja ze względu na płeć jest regulowana dyrektywą 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja przedrządowana) (Dz.U. L 204, s. 23).

Choć według rzecznika generalnego sytuację kobiety takiej jak Z. można by porównać do sytuacji matki adopcyjnej, podkreślił on, że państwa członkowskie nie przyjęły jeszcze ustawodawstwa harmonizującego prawo do płatnego urlopu dla rodziców adopcyjnych. Z tego względu, w razie gdy prawo krajowe przewiduje możliwość płatnego urlopu adopcyjnego, sąd krajowy powinien ocenić, czy zastosowanie odmiennych zasad do rodziców adopcyjnych oraz do rodziców, których dziecko urodziło się w drodze umowy o macierzyństwo zastępcze, stanowi dyskryminację niezgodną z prawem krajowym.

Odnosnie do podniesionego drugiego rodzaju dyskryminacji, rzecznik generalny N. Wahl stwierdził, że **Z. także nie była ofiarą dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność**. Według rzecznika generalnego, przepisy zakazujące dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność w kontekście zatrudnienia i pracy³ mają ograniczony zakres i dążą do zapewnienia wszystkim pełnego i rzeczywistego uczestnictwa w życiu zawodowym. Zważywszy, że jej niezdolność do donoszenia ciąży nie uniemożliwiła Z. takiego uczestnictwa, rozpatrywane przepisy nie mogą mieć zastosowania.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ Unia Europejska przyjęła szczególne przepisy w tej dziedzinie, przede wszystkim dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303, s. 16).